

Examendocument Europees zaagbewijs

Instaptoets tot ECC3

© *European Chainsaw Certificate*

Versie: februari 2020

Vastgesteld door de vaststellingscommissie februari 2020

Op basis van de richtlijnen 2018 van EFESC.

Examendienst
IPC Groene Ruimte

1 Inleiding

1.1 Het Europees zaagbewijs

Het Europees zaagbewijs staat voor het professioneel werken met de motorkettingzaag. Onder professioneel wordt op hoofdlijnen verstaan de borging en invulling van:

- **Veiligheid:** heel en functioneel houden van de omgeving op en nabij de werklocatie
- **Gezondheid en ergonomie:** behoud eigen gezondheid (korte en lange termijn) en die van de mensen op en nabij het werk.
- **Milieubewust en duurzaam:** werken binnen de geldende randvoorwaarden van wet- en regelgeving, beperking gebruik en uitstoot milieubelastende stoffen en beperken schade aan het terrein (abiotiek en biotiek).
- **Rendement en efficiënt:** doelgericht, goed werktempo en werktechniek, functioneel houden zaag en materiaal, grote zelfredzaamheid en optimaal resultaat van het werk.
- **Communicatief:** kan instructies vertalen naar een werkwijze, kan probleemsituaties bespreekbaar maken en toelichten en kan uitleg geven aan derden.

Om bovengenoemde professionaliteit en vakmanschap te realiseren en aan te kunnen tonen is er een European Chainsaw Standard (ECS) beschikbaar met daaraan gekoppeld het European Chainsaw Certificate (ECC). Deze standaard wordt onderschreven door diverse Europese lidstaten voor mensen werkzaam in de bosbouw, landschapsbeheer, natuurbeheer en beheer groenvoorzieningen.

In Nederland heet deze standaard het Europees zaagbewijs. Deze persoonscertificering is modulair opgezet zodat de diverse niveaus van vakmanschap middels een specifiek certificaat kunnen worden aangetoond. Op hoofdlijnen geldt de volgende indeling:

• Onderhoud zaag en afkorten van rondhout	ECC 1
• Vellen, uitsnoeien en afkorten van bomen met een diameter tot ongeveer 38cm	ECC 2
• Vellen, uitsnoeien en afkorten van bomen met een diameter groter dan 38cm	ECC 3
• Zaagtechnieken bij/na calamiteiten: vellen en opwerken van stormhout	ECC 4

In principe zit er een opeenvolging in de systematiek. Dus om ECC 3 te behalen zal eerst de deskundigheid op het gebied van ECC 1 en 2 aangetoond moeten zijn.

Buitengewone toelating

Vanuit de Europese organisatie EFESC, waaronder het ECC valt, wordt sinds 2019 de mogelijkheid geboden om via een instaptoets direct een sprong te maken naar ECC3. Hiermee krijgt men een buitengewone toelating tot het ECC3 examen. In deze toets worden de kwalificaties van ECC 1 en 2 getoetst. Op basis van een goede uitslag van deze instaptoets kan direct deelgenomen worden aan het ECC3 examen. Eventueel voorafgaand met een korte instaptoets introductie/ voorlichting.

In dit examendocument is de Europese standaard uitgewerkt tot een Nederlands examen als instap voor ECC3.

1.2 Werkorganisatie

De volgende partijen spelen een rol in de certificering.

EFESC

De EFESC beheert de internationale standaard. Dit doet zij door continue met de lidstaten en Europese organisaties af te stemmen wat vereist/gewenst is.

National agency

De internationale standaard wordt door de National Agency in het eigen land uitgedragen. De Nationale Agency heeft daarover contact met de betrokken branche organisaties: o.a. verwerken Europees zaagbewijs in functieprofielen, contractstandaards en vakgerichte opleidingen. De examinering wordt geïnitieerd vanuit de National Agency: opzetten certificering (accrediteren certificeringscentra), het opleiden van assessoren en het toezicht op de examinering. In Nederland heeft IPC Groene Ruimte de rol van National Agency. Informatie van de National Agency en de ECC standaarden zijn te vinden op <https://www.ipcgroen.nl/europeeszaagbewijs/h0me>

Certificeringscentrum

Een ECC-Certificeringscentrum is een organisatie die ECC-examens organiseert en afneemt voor persoonscertificaten. Het staat een ECC-Certificeringscentrum overigens vrij om ook ECC-trainingen te verzorgen.

Indien het ECC-Certificeringscentrum uit meerdere vestigingen bestaat, geldt een initiële audit voor elke vestiging die ECC-persoonscertificaten wil uitgeven.

Een ECC-persoonscertificaat wordt uitgegeven aan een persoon die voldoet aan de eisen zoals gesteld in de vastgestelde ECC-examendocumenten (ECC1, 2, 3 en 4).

Per land is er minimaal 1 certificeringscentrum. Het certificeringscentrum kan meerdere examens per jaar verzorgen, waarbij gekwalificeerde assessoren (examinatoren) het examen afnemen.

Het ECC-Certificeringscentrum houdt zich aan de eisen die gesteld zijn bij de uitvoering van ECC-examens (faciliteiten, examenduur). Deze eisen zijn vastgelegd in het ECC-examendocument. De officiële examendocumenten zijn te downloaden op de website van het Nationaal Agency (www.ipcgroen.nl/ecc).

Om een hoog slagingspercentage te behalen, is het belangrijk aandacht te schenken aan de kwaliteit van de opleiding:

- De organisatie dient over de juiste faciliteiten te beschikken: moderne zagen, PBM's die aan de voorschriften voldoen, theorie ruimte, zaag-objecten en aanvullend materiaal/materieel (o.a. kantelhaken, brandstof en transport).
- Deskundige trainer, iemand die het betreffende ECC-certificaat of hoger heeft behaald, de exameneisen en wijze van examineren kent, ervaring heeft in de werkpraktijk en didactisch is geschoold.
- Goede faciliteiten en kwaliteitsborging: o.a. klachtenprocedure, administratieprocedure, lesruimten en materialen die aan de wettelijke eisen voldoen.

ECC assessor

Een ECC assessor voert in opdracht van een ECC Certificeringscentrum het examen uit. De assessor moet kennis, kunde en gedrag kunnen beoordelen of een kandidaat het gewenste ECC niveau heeft. Om alle beoordelingsonderdelen goed te kunnen beoordelen, is het maximaal aantal kandidaten per assessor gesteld op 2 (twee).

- De instaptoets moet worden afgenomen door een erkende ECC assessor.
- De toets instructie/voorlichting kan door dezelfde erkende ECC assessor gegeven worden.

Toets instructie/ voorlichting

De toets instructie is bedoeld om in een kort tijdsbestek (max. 1 uur) de kandidaten op de hoogte te brengen van de toets eisen en op welke wijze de beoordeling plaats gaat vinden. Het is niet de bedoeling een uitgebreide training te verzorgen daar de kandidaten over de benodigde voorkennis en ervaring dienen te beschikken.

1.3 Instaptoets voor ECC3

Het doel van de instaptoets is om te bepalen of een kandidaat de kennis en de vaardigheden bezit om op een veilige wijze deel te kunnen nemen aan een ECC3 examen.

Let op: deze toelating geeft GEEN recht op een ECC1- en ECC2-certificaat.

1.4 Kennisschets van de doelgroep

De instaptoets is bedoeld voor diegene die in het verleden de benodigde motorzaag certificaten hebben behaald en beroepsmatig ervaring hebben met het veilig, zorgvuldig en efficiënt vellen en opwerken van bomen in alle voorkomende situaties. Juist voor deze personen is de verkorte ECC instaproutte ingevoerd.

1.5 Wijze van toetsing

De instaptoets tot ECC3 bestaat uit een theorie-deel en een praktijkdeel.

Theorie-toets

De theorie-toets bestaat uit 20 meerkeuze vragen (10 op het gebied van ECC1 en 10 op ECC2 niveau). Het examen kan elektronisch of op papier worden afgenomen. Deze toets moet binnen 30 minuten voltooid zijn.

Op verzoek en na het overleggen van bv een dyslexieverklaring kan de theorietoets als voorleesexamen uitgevoerd worden.

Praktijk-toets

De praktijk-toets bestaat uit twee onderdelen te weten:

- Het vellen en uitsnoeien van één enkele boom. De diameter van de boom is op velhoogte tussen de 30 – 38 cm. De boom kan uit het lood staan. De deelnemer dient aan te tonen dat hij op een veilige, efficiënte en effectieve wijze de boom kan vellen, rekening houdend met de stand van de boom.
- onderdeel hout korten niet dikker dan 30-38 cm.

De duur van dit onderdeel bedraagt effectief 1 (één) uur.

1.6 Behalen van de instaptoets

De instaptoets is behaald als alle toets-onderdelen met voldoende resultaat zijn afgesloten.

De deelnemer ontvangt na voldoende resultaat van de instaptoets een bewijs van deelname . Dit bewijs dient bij deelname aan een ECC 3 examen getoond te worden.

De geslaagden worden in de database van het Nationaal Agentschap genoteerd maar niet gepubliceerd.

1.7 Opzet en beoordeling van de toets onderdelen

Theorie-toets

De theorie-toets bestaat uit 20 meerkeuze vragen verdeeld over 4 onderdelen. Op basis van het aantal theorie items in de EFESC standaards voor ECC 1 en ECC 2, is het aantal vragen bepaald. Dit resulteert in het aantal vragen over dat onderdeel (zie onderstaande toetsmatrijs).

Onderdeel	ECC1 vragen	ECC2 vragen
Wet- en regelgeving	2	2
Persoonlijke veiligheid en veiligheid omgeving	2	2
Bouw, werking en onderhoud van de motorkettingzaag	3	0
Werktechniek en gebruik hulpmiddelen	3	6
Totaal	10	10

Per goed beantwoorde vraag is 1 punt te verdienen. Voor 20 goed beantwoorde vragen zijn maximaal 20 punten te verdienen. De cesuur ligt bij 70% van het maximum aantal te behalen punten. Een kandidaat mag dus maximaal zes (6) fouten maken om nog een voldoende beoordeling te behalen.

Praktijk-toets

De praktijk-toets wordt beoordeeld volgens een vastgesteld EFESC beoordelingsformulier.

De kernonderdelen van het ECC-1 gedeelte zijn:

- Controle motorzaag op algehele toestand.
- Afkorten rondhout met behulp van verschillende afkorttechnieken (conform ECC1)

De kernonderdelen van het ECC-2 gedeelte zijn:

- Vellen van slechts 1 boom. De boom kan uit het lood staan.
 - De veltechnieken die beoordeeld gaan worden zijn:
 - ✓ Achteroverhangende boom – Split-level velmethode of alternatieve velmethode of
 - ✓ Vooroverhangende boom – steken en terugzagen met halteband
- Het uitsnoeien en aftoppen van de boom.
- De hulpmiddelen die gebruikt moeten worden zijn: velhevel met kantelhaak en eventueel wig.

Een gekwalificeerde examiner (ECC assessor) voert de beoordeling uit. Elke op het beoordelingsformulier omschreven handeling/activiteit dient voldoende te zijn.

Tijdens het examen gelden er 3 aandachtspunten ten aanzien van de beoordeling:

- **Kritisch onderdeel:** Elk kritisch onderdeel dient goed te zijn of in 1 keer goed te gaan. Het gaat hierbij met name om veiligheid, bv de persoonlijke uitrusting met in goede staat verkerende persoonlijke beschermingsmiddelen. De kritische onderdelen zijn aangegeven in de EFESC standaard (zie bijlage 1)
- **Relevant onderdeel:** als na een waarschuwing meer dan het maximaal aantal relevante fouten op de onderwerpen zoals genoemd in de standaard, wordt gemaakt, dan kan de kandidaat de instaptoets niet behalen.

- **Optoppingseis:** buiten de hierboven genoemde Europese beoordelingseisen, geldt een Nederlandse optoppingseis. Dit houdt in dat een kandidaat zakt als er op één punt (behalve kritisch) meer dan drie (3) waarschuwingen wordt gegeven.

Examenbenodigdheden kandidaat

Voor het praktijkexamen dient de kandidaat zijn/haar persoonlijke uitrusting mee te nemen of bij aanmelding bij het IPC te melden een persoonlijke uitrusting te willen lenen. De uitrusting bestaat uit:

- Veiligheidsschoeisel (zaagschoenen/ laarzen), geschikt voor het werken met de motorzaag;
- Veiligheidsbroek, geschikt voor het werken met de motorzaag;
- Veiligheidshelm met oordoppen en gelaatsbescherming, geschikt voor het werken met de motorzaag;
- Handschoenen, geschikt voor het werken met de motorzaag;
- EHBO-kit (traumazwachtel en of snelverband)
- Mobiele telefoon, (fluitje)

De uitrusting dient te voldoen aan de daarvoor geldende (ARBO) regels:

- De maat van de uitrusting is passend voor de kandidaat en sluit goed aan op het lichaam;
- De uitrusting bevat geen gebreken (o.a. gaten/scheuren);
- De uitrusting voldoet aan de eisen die de fabrikant stelt.

Motorkettingzaag, gereedschap, brandstof, hulpmiddelen etc. worden in principe door het ECC Certificeringscentrum ter beschikking gesteld. Kandidaat mag ook zijn/haar eigen motorzaag gebruiken, mits deze goed functioneert, voldoet aan de geldende eisen en:

- een geleider heeft van maximaal 38cm en een daarbij passend vermogen/ cilinderinhoud
- geen tophandle is.